

4

24

46

Ongelmallisia verolinjauksia

Valtiovarainministeriön verotyöryhmä, Veronmaksajien keskusliitto, Vihreät ja useat muutkin ovat sitä mieltä, että ”painopistettä tulee siirtää työn verottamisesta kulutuksen verottamiseen”.Tavoitteena on, että työnteen pitää aina kannattaa. Kulutuksen verottamista ei pidetä ongelmana. Tällainen näkökanta unohtaa kuitenkin sen, että työn verokiilaan sisältyvät palkkaverojen ja niiden kaltaisten sosiaalivakuutusmaksujen lisäksi myös palkansaajan kulutuksessaan maksamat välilliset verot. Nekin ovat työn verotusta. Työn tarjonta riippuu käteen jäävän palkan ostovoimasta.

Verouudistusta valmistelevien tahojen pitäisi ymmärtää tämä. Miten työllisyyttä voidaan kohentaa siirtämällä painopistettä työn verokiilan yhdeltä komponentilta toiselle? Miten käteen jäävän palkan ostovoima sillä paranisi? Vai onko taustalla kenties oletus palkansaajien irrationaalisuudesta, ts. että he eivät tajua mitä heidän ostovoimalleen tapahtuu?

Asiaa mutkistaa vielä se, että vaikka verotus lopulta kevenisikin, niin työllisyys ei välttämättä paranisi. Teoriassa ostovoiman kasvu kylläkin lisää korvausta menetetyistä vapaa-ajasta, mutta toisaalta entinen ostovoima voidaan saavuttaa vähemmällä työmäärällä. Lopputulosta ei voida etukäteen tietää, vaan se on ns. empiirinen kysymys. Vakuuttavaa tutkimusnäyttöä Suomen olosuhteista ei ole.

Herääkin epäily, että tässä haetaan tukea todelliselle mutta julki lausumattomalle tavoitteelle eli progressiivisen tuloverotuksen merkityksen vähentämiselle. Välilliset verot ovat monessa tapauksessa jopa regressiivisiä: ne iskevät isommalla painolla pienituloisiin. Tuloksena on tuloerojen kasvu.

”Hyvinvointiyhteiskunnan pelastaminen” on toinen keskeinen linjaus, jonka niemeen kaikki vannovat. Sitä on kuitenkin vaikea sovittaa yhteen regressiivisen verouudistuksen kanssa, koska tuloerojen kasvattamisella on haitallinen vaikutus tosi moniin muihinkin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin. ■

Heikki Taimio